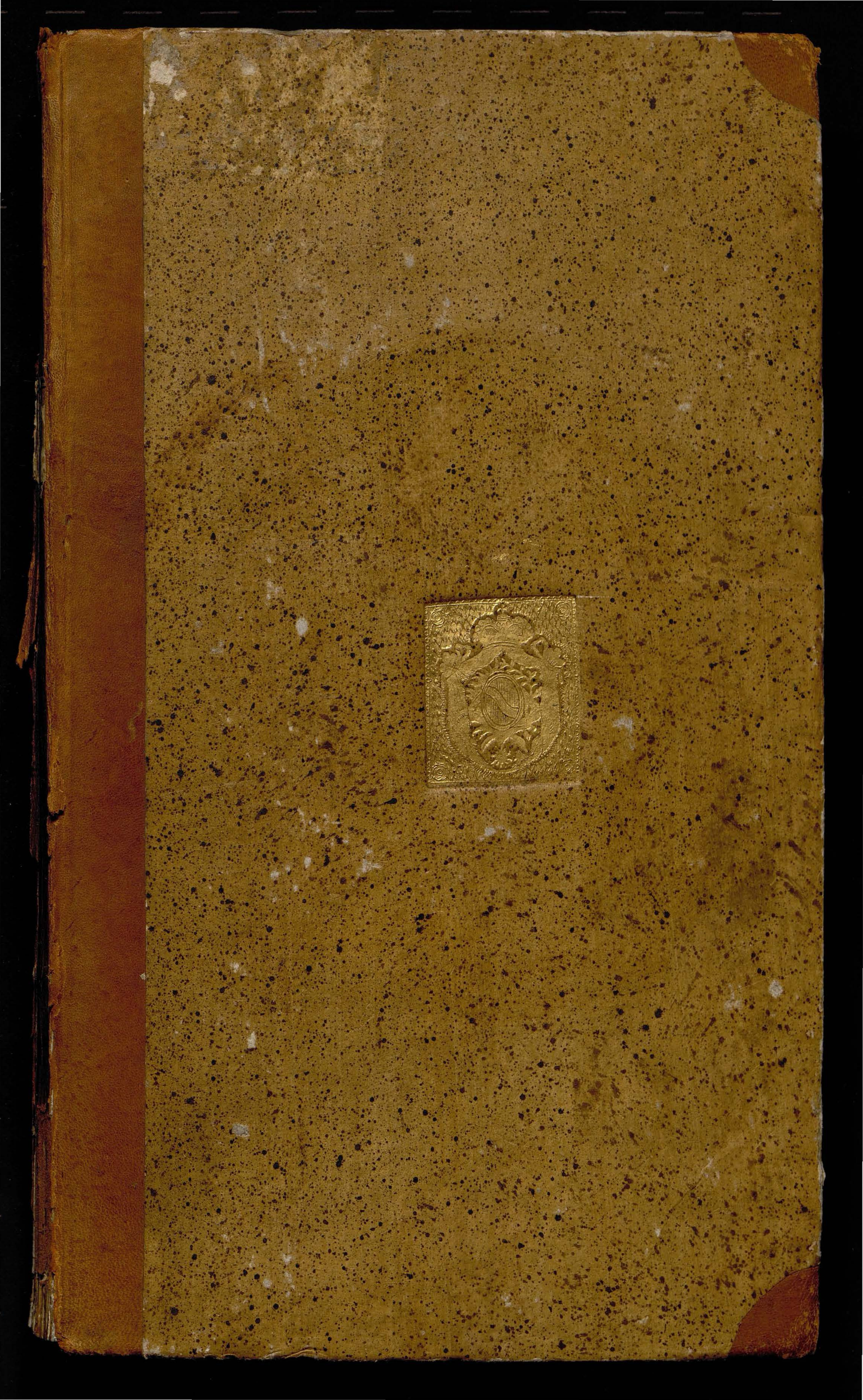
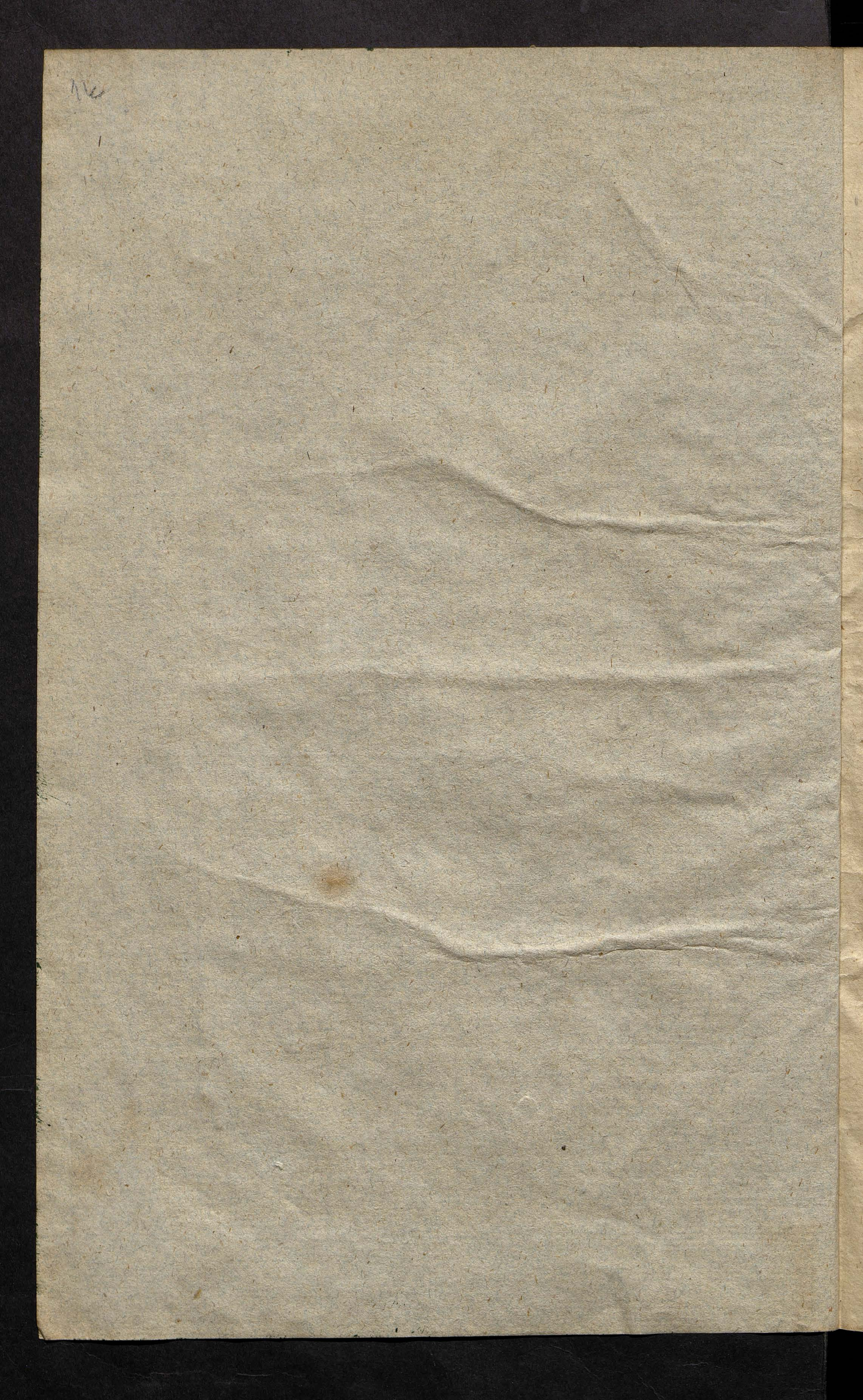

V
B J
C
392772
392791
Mag. St. Dr. III

LA GLOIRE
de FRANCE,
avantageuſe a la Pologne

marqvée dans des plus Jlluſtres Perſonnes, LOUIS XIV. LOUIS XV. MARIE de Leſzczyńſká la Reyne, Son Pere Serreniſ. Roy STANISLAS, Son Fils Auguſte, Monſeigneur DAUPHIN.

Dediée
a Monſeigr. Marquis de MONTY
Ambaſſadeur de France,
Jour de Saint LOUIS
25. d' Aouſt 1733.
par Monſ. l' A J C d' J.

SŁAWA
KORONY FRANCUSKIEY
awantaż Polſkiey w Nayiaś.

Oſobach LUDWIKU XIV. LUDWIKU XV. MARYI z Leſzczyńſkich Nayiaś. Krolowey, Oycá Iey Krola STANISŁAWA y Syna DELFINA.

Dedykowaná
J.W.IMći P. Markwiſowi de MONTY
Poſſowi Fráncuſkiemu
w dzień S. LUDWIKA
d. 25. Aug. 1733.
przez l' A J C d' J.

Wielki Poseł de MONTY Francuzkiey Krainy
Sprowadzi STANISŁAWA do swoiey Dziedziny.
W Radzie y Decyzyach przyszłey Elekcyi
Niech będzie niepośledni Krolá Erekcyi.
Znasz w nim Sławny Národzie mądrość, rzeskość zręczną
Wierność ku Panu swemu y Polszcze stateczną.
Dayże mu tę Pociechę, by za Jego prace
Widziała LESZCZYNSKIEGO ná Tronie twe Nacye
Wnetże Wielki PRYMASIE *nunc dimittis* zaspiewasz
Kiedy się swych Imprez effektu spodziewasz.
Z tak potężnym Ministrem stawać wieczná będzie
Wszytkim Kooperatorom chwáły nieubędzie.

Do Ludwiká XIV.

NIgdyś miley nieſpoczoł Orle záſmucony
Iák gdyś pod Liliámi ſłodko ieſt uſpiony
Z tych Krolestwu twoiemu będzie uwieńczona
Ozdobná Korona.
Zrozumiey Czytelniku Polſkie áwantaży
Z pochwały Bohatyrſkiey, ktorá ma bez ſkazy.
Fámilia BOURBONSKA ią utrzymuiąca
y Krolá życzącá.—
Tákiego, ktory dzielność, moc, *honor* y władze
Wolność, Pokoy, Swobodę dotrzymá przy Rádzie.
W Krolu to STANISŁAWIE znáydzieſz te Przymioty,
bez przeciwney noty.
Spenetruyże LUDWIKOW Heroiczne Dzieła
Ktorym żádna krytyczna záżdrość nie uieła
Co cnotá bez przywary niektorym część dałá
Tym wſzytko wylała.
Prześwietny Magiſtracie Miáſta Páryſkiego
Wyſtáwiłeś Státuę LUDWIKA WIELKIEGO
Ná Plácu *de Vendome* znak ſwey życzliwośći
Poddanſkiey miłośći.
Obywatelom twoim ták wdzięczność kazałá
By ſwoiey ſubjekcyi mocną probę dałá
Kto czytał zacne dzieie z tego *monumentu*
Tego *momentu*.—
Przyzná, iż Czternaſtemu Wielkiemu Monarſze
Idzie wślády Piętnáſty chwálebny ná zawſze
Tegoż Imienia cnoty y ſławy Sukceſſor
Co y *Prædeceſſor*.

 Ktoremu

Kiedy, gdy MARYA z LESZCZYNSKICH Krolowa
DELFINA dałá, wnetże ciekawość świątowa.
Trzech LUDWIKOW w ſplendorze má y ná pamięći
Miłość ſwoią nieći
Wielkiego Krola czytay pilno wielkie Dziełá
Ktorego *Libithyna* Fortunę przećieła
Z żálem cáłey Europy przyiął go Dyonizy
O ſmutne Awizy
Naychrześćianſzym Krolem, Synem pierworodnym
Zwany Matki Kośćioła, był Panem nadobnym.
Obroncą Religij, te zácne tytuły
Nośił bez mákuły.
Wiary Przeświętney wſzędzie był *Propagatorem*
By ſzłá w ſwoim Kroleſtwie, Przodkow ſwoich torem
Znioſł Edykt Nannetenſki ze ſwey żarliwośći
Y świątobliwośći
Bez bitwy y potyczki Znioſł Herezyą
Y przewrotną uśmierzył głow ich Cortezyą
Z Honorow y godnośći one diſarmuiąc
Z Kroleſtwa ruguiąc
Zbory Kácerſkie, ſchadzki zgruntu wykorzenił
Aby błąd z Pańſtwa ſwego do ſzczętu wyplenił
Czego Páńſká łáſkawość w nich niedokazáła
Surowość wygrała.
Upamiętałym iednak hoyną rękę podał
Mieſzkánia, opátrzenia y żywnośći dodał.
By na niczym konwerſom nigdy nieſchodziło
Lecz w hoynośći było.
Zburzył więc zarazliwe w Panſtwie Synagogi
Aby ſię niemnożyły, te Sektarſkie głogi
Nátychmiaſt zaś Kośćiołow trzyſta wybudował
Dáry opátrowáł.
Táż żarliwość Krolewſka Azyą oświeciłá
w Wierze, ktora w Poganſkiey ćiemnośći więc żyłá
Aby Ewangelią wniey opowiadaną
Poſyłał Kápłanow.
Potargał niewolniczę pęta z Chrześćiany
Uymuiąc ſwą Potęgą Ottomańſkie Pany
Dlá Pielgrzymow też mieyſcá święte ubeſpieczył
Y wolność wyręczył.
Grob

Grob Pánſki Krolewſkiemi obſypał darami
Swoie zaś Urzędniki y Podarunkámi
Łaſką oraz dobrocią utrzymał w wigorze
Y ſwoim pozorze.
Bázylikę Strazburſką od ſwych fundowaną
Przodkow od *Clodowea* y Dágoberta mianą,
Od ſtu y pięćdzieśiąt lat zrąk wydarł wilkowi
Oddał Páſterzowi.
Elektor Arcy-Biſkup ieſt na Trewirenſkiey
Oſadzony Kathedrze, Erford też Moguńſkiey
Iego Władzą Powagą Stolice oddany
Bez wſzey odmiany.
Zuchwałe Poiedynki wyklęte z Kośćioła
Zniosł ſurowym umyſłem, wykorzenił zgoła
Cięſzkim Prawem y karą grożąc ſwym przeſtępcom
Wſzytkim naſtępcom.
Piąćioletni Monarcha zaczoł tryumfowáć
Wraz mu było zwyćiężać, oraz rozkazować
Generałom ſwego woyſka na rozpoſtrzenienie
Pańſtwa rozmnożenie.
Wſzeſnaſtym Roku ten Pan młodośći kwitnącey
Wodzem był Heroicznym w batalii wrzącey.
Zwyćięſtwo y fortuna wſzędy go śćigały
Iemu dank dawały.
Strzymał wolność Zołnierſką ſwym regulamentem
Y ktora była przedtym każdemu natrętem
Przez wypolerowanie y munſztry woienne.
Wſzytkim ieſt przyiemne.
Lądem tudzież y morzem burzył Adwerſarze
Na rożnych mieyſcach biiąc po trzyſtakroć razy,
Trzyſta pięćdzieśiąt mocnych Miaſt dobył potęgą
ſwą waleczną ręką.
Wćiąż przeſzedł Hollandyą iednego więc lata
Kładąc zwycięſtwu termin aż na koncu świata
Niemieckie, Holenderſkie y Hiſzpańſkie śiły
Zniosł iak bez ſen miły.
Związkowe przećiwne ſwym Potencyom woyſka
Rozproſzyła w momenćie waleczność Bourbońſka
Swoich Konfederatow też umiał zaſłonić
Do męſtwa nakłonić.

Y Teutonſkie Chorągwie były przytulone
Że nie Turecką były mocą przywalone
Pod Arrabonem był im murem nieprzerwanym
Przed takim Tyranem.
Wyſpa Kreteńſka jęcząc wśćiſłym oblężeniu
Doznała ſwey pomocy w Francuſkim plemieniu
Ktorą LUDWIK ten Wielki morzem, lądem bronił,
Zywił długo chronił.
Od Korſerow Barbarſkich Medyteranenſkie
Wolne ieſt *Tunis*, *Algier*, ręki iego męſkiey
Y *Trypolis* doznały na potomne czaſy
Że ſwoiemi Baſzy.
Czworakie części świata doznały dzielności
Iż mu żaden z Monarchow niezdołał w rowności
Ktory tylo Potencyom wydołał ſam w ſobie
Gallom ku ozdobie.
Czterykroć ſto tyśięcy miał woyſka do boiu
Będąc zawſze ſkłonnym do miłego Pokoiu
Ktory dał zwyciężonym według ſwoiey woli
A onych niedoli.
Okrętow zaś woiennych zbroynych ſto dwadzieśćia
Galer wſpaniałych zroznym rynſztunkiem czterdzieśćie
Innemi też fregaty bitnemi okręty
Neptun był okryty.
Zeglarzow zaś wybornych procz Galeryanow
Na ſześć dzieśiąt tyśięcy w ſummie rachowano
Procż kilku ſet Forſatow gdyż każda Galerya
ſetną ma kompanią.
Woynę długą y długo rozległą zaſtąpił
Swoią Potencyą y kroku nieuſtąpił
Aż dotarł laurowego wieńca zwyćięſkiego
Pola Marſowego.
Europa nieuſtanną woyną nadwątlona
Czekała loſu ſwego, poki ią pokona,
Ten Heros, ktory Pokoy dał iey znamienity
Tryumphem okryty.
Miał ſię LUDWIK do Broni ale przymuſzony
By przeciwne uiednał mocą Aquilony
Tym zaś ochotnieyſzy był do armiſtycyi
y Pacyfikacyi.
Medyator

Medyator ſkuteczny Europy czworaki
Zawzięte ułagodził rozproſzył nieſtatki
Słowem był Panem Krolem na woynie waleczny
w Pokoiu ſtateczny.
Za Jego Panowania Francya w naukach
Rozkwitła w Kommercyach y Rycerſkich ſztukách
Będąc cale beſpieczną pod iego obroną
Y przygod ochroną.
Umiał mieć, konſerwowáć nauczone głowy
Daiąc onym penſyą iako chleb gotowy
Stawił Akademie Malarſkie śnicerſkie
Y Ingenierſkie.
Mince y Numizmata też manufaktury
Rożne, pod nim modeluſz wzięły y ſtruktury
Machiny Marlyiſkie LUDOWIKA godne
Kroleſtwu ſwobodne.
Język Francuſki ſtánął zań w ſwey perfekcyi
Będąc Akademij Author Erekcyi
Inne ſobie przywłaſzczył dowcipnym humorem
Chował ſwym fáworem.
Sztuk Magiſtrow ćwiczonych umiał kareſſować
Biegłym też Rzemieśnikom wnet rekompenſowáć
One zwabić y trzymać Płatą, podarunki
Te były Rynſztunki.
Obie Gállom Indye mądrą Inwencyą
Otworzył, drogę morſką ſtwierdził Potencyą,
Południowe też złączył z wielkim Oceanem
Langedok kanáłem
Przedziwna wtąż Swiatowi Erekcya Werſalli
Dzielność iego, expenſa plezyr obcym dali
Znać Pana po doſtatku znać po wſpaniałości
Ogroda dziwnoſci.
Sędziow wyſyłał nieraz Kommiſſyą zdaiąc
Plenipotencyą na ſprawiedliwość daiąc
By co korrupcya przez innych zwątliła
Práwda naprawiła.
Prowincye przyległe doznały wigoru
Poddaiąc ſię decyzyom bez wſzego uporu,
Ktore krzywdy zdziałane wnet windykowały
Do iego pochwały.
Fortec

Fortec obronnych zgruntu kosztem swym wystawił
Jako też naruszone, gruntownie naprawił
Dwieście, te sąsiad liczy z strachem z podziwieniem
swoi z ubespieczeniem.
Portow Morskich bespiecznych nowych dość osadził
Starym ie reparuiąc dobrze więc poradził,
Iż mocnieysze są tudzież Nawom bespiecznieysze
Handlom sposobnieysze.
Sławny LUDWIK pamiętny z Domu Inwalidow
Z dobroci osadzaiąc Zołnierzow kalikow
Gdzie żyiąc umieraiąc swoi go kochaią
Część y chwałę daią.
Hoyność Krolewską sławią Domy y Szpitale
Spezą więc Bohatyrską wystawione wcale
Inne bez liczby iego fundusze wspaniałe
Wyspiewuią wcale.
Podobney doznawaią Zeglarze hoyności
Maiąc wszelką wiwendę na tey tu niskości
Miłe im rany wzięte na Państwa obronę
Gdy maią ochronę.
Fundacyą Szlachetnych Dam Syncyriańską
Założyła chwalebnie iego ręka Pańska
By magnificencyą wiedział wiek potomny
Jak LUDWIK ozdobny.
Doznał iego przyiaźni Krol Polski JAN Trzeci
Ktorego chyba w STANISŁAWIE Męstwo Polska wznieci.
Temu wznak Alliansu Order z boku swego
Dał Ducha Swiętego.
Dał y MARYĄ w śluby Francuskę urodną
By MARYĄ z LESZCZYNSKICH wyiednał nadobną
LUDWIKOWI Pietnastemu była naznaczona
Tak Prześwietna Zona.
Nikomu nie ustąpił LUDWIK swą wielkością
Szczęścia Dzieł y fortuny serca też możnością
Z następcą tylko Berła, podzielił swe męstwo
Za stałe dziedzictwo.
Czytayże Elogia iego chwały godne
Zywą cnotą y mężność bo z natury rodne
Myśl iednak y wnet pryznay że te wiersze dały
Umbrę iego chwały.
Nie

Nie piorem to określić co ſzablą zakroił
Ani słowy wymowić co w Państwie uroił,
Dość że LUDWIK Wielki ztąd większey godzien sławy
Niż te zabawy?
Ztąd konkluduy Lektorze co to za pochwała
Polska z Kolligacyi natychmiast by miała
Gdyby Nayiaśnieyszego wzięła LESZCZYNSKIEGO
Zá Monárchę swego.
Z tym gwarantem Potężnym wolność będzie stała
Ktoraby się z Rządzenia *Externa* zachwiała
Bespieczni ze wszystkich stron będziem applaudować
Z Krolem krolować.
Nię zgodzą się Panowie z sobą Æmulanci
Swoiey imprezy iawney gorszący Zelanci
STANISŁAW Nayiaśnieyszy Zwawość tę pogodzi
Bo się tak godzi.
Nie szkodzi proskrypcya mu partykularná
Kiedy Æmułantowi uszła generalna
Abdykacya, ktora przez konsekwencye
Zmieszała nacye.

Do Ludwika XV. teraz Kroluiącego.

LUDWIK Xiążę Pokoiu w tęcz pátrzy Marsowi
W Pancerzu woiennym ma się ku tryumfowi
Nierownym Męstwem świádom uśmierzyć Bellonę
Y nieśmiertelną sławą ozdobić Koronę
W tym Krolu Heroiczne bo Burbońskie dzieła
Moc szczęście y fortuna konterfekt swoy wzięła
Miłym Pokoiem sławny iest LUDWIK Piętnasty
Tym światłem ozdobiony wiek przeszło dwudziesty.
Z ták słodkiego spoczynku weseli się Europa
Tak chce tak mocno twierdzi Jego Pańska stopa
Straszny LUDWIK w Pokoiu że nań nikt nie targnie
Nie ustąpi y kroku, kto do woyny pragnie.
Piękny umysł Koronata Młodym bydź spokoynym
Dać się kochać nacieszyć Poddanym swobodnym

Zkąd tuſzyć ſobie mogą, że ta Monarchya
Wſzyſtkie inne Regnanty w dyrekcyi ſwey miia
W tym Krolewſka impreza czcić Państwo niebieſkie
Religią rozmnażać, wlać w ſerca Poddańſkie
Krnąbrnych uymować, wiernych też utwierdzać wſzędzie
Ztąd w wiek potomny ſławy iemu nie ubędzie
Dotrzyma Gwarancyi Sarmackiey Wolnośći
Rozpędzi od Elekcyi ſtronne gotowośći
Niech wie świat, iż gdzie idzie o ten punkt honoru
Wielkiego ieſt Francya y Pan iey humoru
Dobrá, Woyſka, fortuny gotow hazardować
Lecz ſię nigdy nikomu nie da poſponować.
Zyi długoletni w ſzczęśćiu Monarcho waleczny
Niech ten Prognoſtyk wſzyſtkim będzie wieczny
Ze LUDWIK Piętnaſty zrowna Czternaſtemu
Poda STANISŁAWOWI Koronę Pierwſzemu.

Do Maryi z Leſzczyńſkich Krolowey Francuſkiey.

UZycz Orle Sarmacki wſkok piora lotnego
Na opiſanie Cory gniazda więc twoiego
Takeś żeś ſię wyniosła Przenaywyżſza *Pani*,
Iż Cię do okryślenia każdy ſkrybent tani
Pioro mi tępieie, gdy cię chwalić zamyślam
Zádnym wcale nie mogąc dośćignąć zamyſłem
Jedyna tyś ieſt Roſzczká Krolewſkiey LESZCZYNY
Oddalona z Polſkiego Gaju bez wſzey winy,
Jakeś ſię wnet rozrosła między Liliámi
Berła Francuſkiego o Wſzechmocna Páni
Cnota z rzadką urodą rożne więc Talenta
Krolewſkie urodzenie te były ponętą
Monarſze Francuſkiemu źeś Oblubienicą
Zoſtałaś Krolową zacną ſpołecznicą.
Pierwſza z Dam Poſkich, ſiedziſz na Francuſkim Tronie
A ztąd ieſteś ozdobą oboyga Koronie
Sławne ieſt Berło Polſkie, że z iego Korony
Ornament maią ſame Cudzoziemſkie Trony.

Ey

Ey czyſz podobna, żeby dla tey ſamey Pani
Ociec Jey Nayiaśnieyſzy miał bydź w Polſzcze tani
Wotuy śmiele na niego Wolności Szlachetna
By z dyſguſtem odeſzła Partya natrętna.
Wizerunkiem iſtotnym Pańſkiey Pobożności
Jeſteś rzadkiey ſkromności Krolewſkiey hoyności
Wſzyſtkie prerogatywy tu ſkoncentrowała
Natura innym gdy więc po części dawała
Te y inne przymioty nieba nakłoniły
Że Twą Oſobę z takim Monarchą złączyły,
Używay Krotofile z potomſtwem Krolewſkim
Promowuy Oyca, Matkę umyſłem Rycerſkim,
Złote lata z Naywyżſzym Krolem niechći ſłużą
Zdrowie, ſzczęście, pomyślność niechći zawſze płużą.

Do Nayiaśniey: Delfina Krolewica Francuſkiego.

W Małey ſtaturze upatruy DELFINA
Wielkiego Krola naypierwſzego Syna
Tego Francya zna za Krolewica
Korony Dźiedźica.
Długo żądany, dany ieſt od Nieba
By świećił światu światłośćią Phæba
Przed ktorym inne Luminarze gaſną
Y umbrą ſą właſną.
Z Oyca Francuza z Matki ieſt Polki
Tak ſporządźiło ſzczęśćie bez odwłoki
By Orzeł Polſki paſł ſię Liliami
Iak delicyami.
Powſtań z Diećińſtwa Wielki Krolewicu
Pogoń Litewſka czeka Cię Panicu
Byś moderował te hercowne ſzyki
Y woienne krzyki.
Nachyl Dźiadowſkiey głowy do Korony
Niech w kontr idą iak chcą przećiwne ſtrony
Rychło go żegnay co rychley wyſyłay
Y na Tronie witay.

Patrż na LUDWIKA Oyca walecznego
Iak ſię niewzdryga Marſa woiennego
Byś był w pokoiu, y na woynie Panem
Trzeba bydź Hetmanem.

Do Nayiaśnieyſzego Krola y Krolowey Majeſtatu.

FOrtunne koło iakeś ſię zbiegało
Ześ wſtręt takiemu Regnantowi dało
Ktoremu Berłem y mieczem wywiiać
Jeſt przyzwoita y Pańſtwa podbiiać
Szczęſna przygoda wſkok to przemieniła
By mu indziey fortuná przyiemnieyſzá była.
Ukrywaiąc go temi Liliami
Ktore w tym Pańſtwie cnemi Xiążętami
Szczycą ſię niemiſz cale opiekuią
Ktoremi inne niekiedy brakuią.
Lub w Cudzym Pańſtwie STANISŁAW ſławnieyſzy
Dziwuie mu ſię świat więc teraźnieyſzy
Ktorego ſława przebiia obłoki
Y Pyrencyſkie przeraza opoki
Boſka ręka Akt ten uformowała
Ze iego Corę temu Pańſtwu dała
Za Monarchinią y Panią Dziedziczną
Widząc w iey Oycu dzielność Heroiczną
Bardziey ſię zdziwiſz Záwiſny umyśle
Gdy go zobaczyſz wnet przy Polſkiey Wiśle
Kroluiącego w Sarmackiey Purpurze
Gdy ſię uśmierzą te przeciwne burze
Gallia można zdoła tey imprezie
Ktora tak wiele Pańſtw trzy mała wrezie.
Dom Opalińſkich ſławny w tey Krolowey
Ktora przez Corę tyka ſię Burbonowey
Prozapij, o Nayiaśnieyſze plemie
Tyś okraſiła Francuſką Ziemię
Daiąc zrzenicę oka Krolewſkiego
Jedyny rodzay Domu LESZCZYNSKIEGO

Już

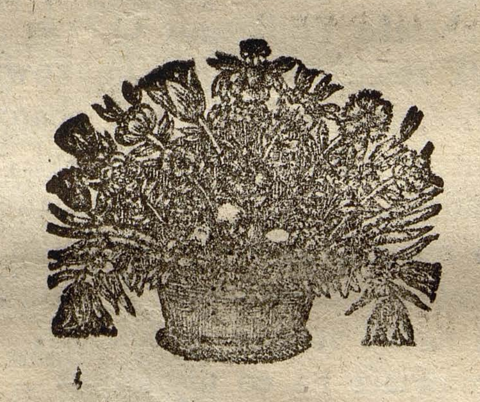
Już koniec ſmutkom tetryczney chwili
Radość y pociecha nigdy was niezmyli
Te wczerſtwym zdrowiu niechay wam hołduią
Nadługie życie ſzczęście niech ſtyruią.

Expreſſya Benefaventium

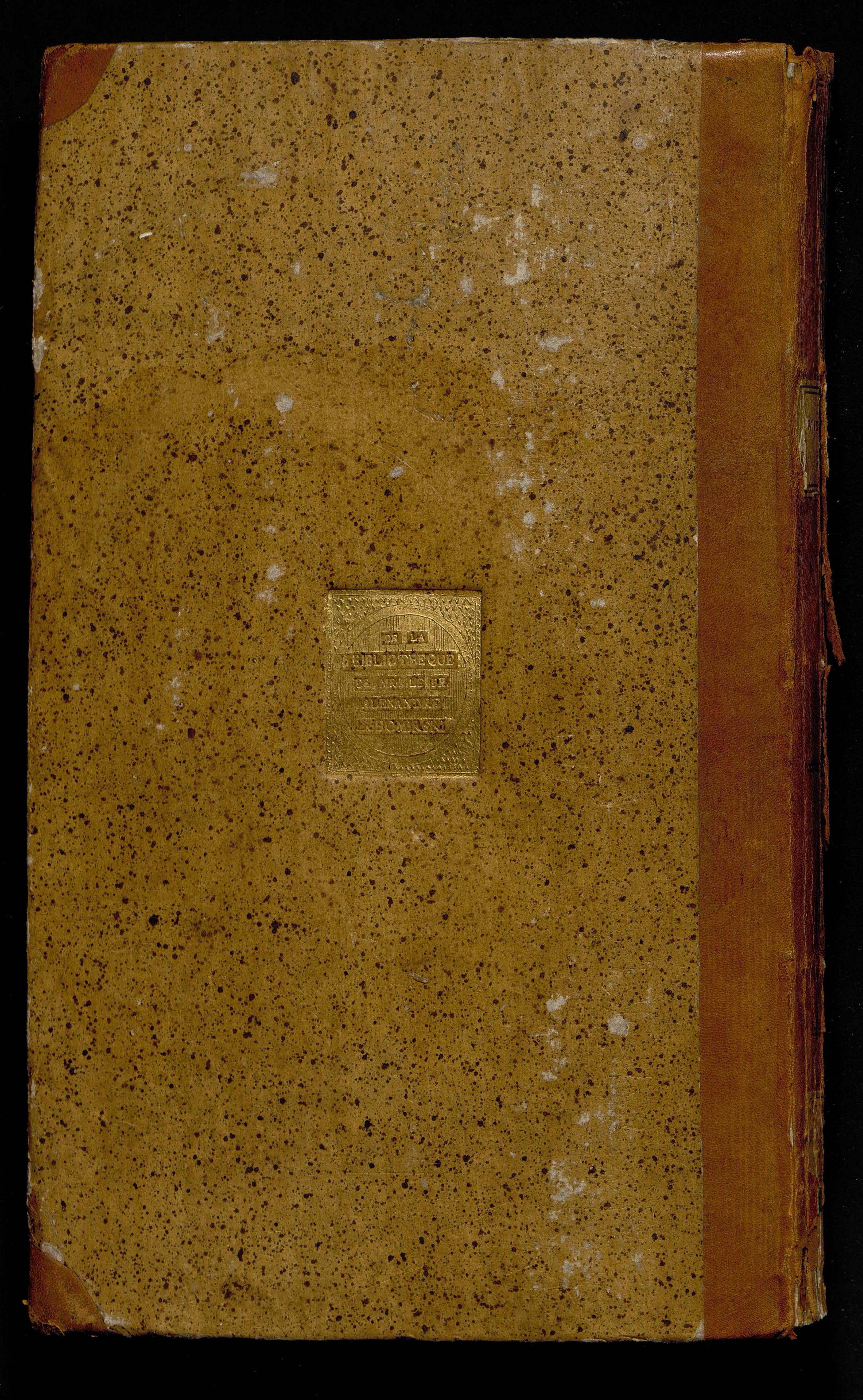
KRolu wſpaniały iakeś ſię oddalił
Od Ziemian ſwoich y ſerca ich zranił.
Twoia abſencya Wolność Polſką trapi
Na ktorą Sąśiad nas—z zawiſny ſapi
Słodka Polakom pamięć STANISŁAWA
Dzielność twa wzięta y niezwiędła Sława.
Po ſzkodzie mądrzyśmy wſzytkim to ieſt iawno
Zrozumieć zrządow bliſko przeſzłych ſnadno
Nowalij ſię chciało Polſkiemu Orłowi
By y za Sląſk zbiedź dogodzić ſmakowi,
W krotce Piołunem gniazdo ſwe obarczył
Y zawiedzionym niewczas ſię obaczył,
Coż to za piorka, nośiſz miły Ptaſzku
Y ledwo co mowić potrafiſz po laſku
Z Cudzoziemczałeś Szlachetna Wolnośći
Boyię ſpaść nadoł ztey to wyſokośći.
Komuż wymawiaſz na co utyſkuieſz
Kogo zamyſłem ſwoim wyruguieſz.
Zgodziła zaraz lotna Libityna
Gdy nam prowadzi Sarmaćkiego Syna.
W Leſzczynie pewne Orle Gniazdo twoie
Miły ſpoczynek Litewſkiey Pogonie
Rzecz-Poſpolita chętnie to przyznaie.
Co y Europa zpochwałą zeznaie
Ze ſkryte były dary Panſtwa Leſzczyńſkiego
Zachowane na Tron Berła Francuzkiego
Powetuiemy defekt znamienity
Bijąc mu czołem wſzyſcy ia więc y ty.

DO LUDWIKA S.

LUDWIKU Krolu S. twoy to dzień Krolewſki
Do Elekcyi Krolá Stan wzruſza Rycerſki
Te to háſło Niebieſkie znaczy STANISŁAWA
Ze przy nim ſtoi Zięćia Náyiaśnieyſza Sława.
Krolu Swięty, ziednayże Szlachetne obrady
Oddal od Elekcyi záiątrzone zdrády.
Diſponuy w czas ich Serca ku przyśiędze daney,
Aby do konkluzyi przyſzli pożądaney.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0024023

DE LA
BIBLIOTHEQUE
DE MR LE PR
ALEXANDRE
LUBOMIRSKI